

PRAKTICKÉ TIPY NA CESTU OD A DO Z

Jako každá správná turistická metropole nabízí i Řím kvalitní služby. V následující kapitole jsme pro vás připravili nejdůležitější odkazy a informace, které vám pomohou s co nejrychlejší orientací. Pokud byste zde přece jen nenašli to, co hledáte, použijte adresy, které jsou uvedeny v „pramenech“. Pokud by se některé údaje změnilly, nebo byste chtěli čtenářům dalšího vydání předat vaše nové poznatky, napište nám.

AUTEM PO ŘÍMĚ

Dopravní situace

Místní policie vede nemilosrdnou **válku proti neukázněným řidičům**. Na dopravních ukazatelích podél Tiberu jsou uvedeny i výše pokut, které zaplatíte, když například porušíte zákaz a vydáte se autem do historického centra. Kamery na veřejných prostranstvích zachytí všechno, i toho, kdo porušuje zákon. Omezení platí i pro taxikáře, cesta do hotelu v centru města tak může být pěkným dobrodružstvím.

Nouzové volání: italský automobilový klub ACI: 116

Tankování

Pozor: Hodně **benzinek** má od 13 do 15 hod. polední přestávku. Většinou na nich ale najdete automaty, ve kterých můžete zaplatit bankovkami. O servis se v této době často dobrovolně starají bezdomovci – za malé spropitné vám pomohou natankovat.

Dieselu se v Itálii říká *gasolino*. **Bezolovnatý benzin** je označený zeleně – Natural 95 a Super 98. Ceny benzínu se blíží českým cenám.

Parkování

Parkoviště najdete na břehu Tiberu, jejich kapacita je samozřejmě omezená. Pokud byste měli štěstí a našli místo, vyzvedněte si lístek v automatu. Za každou započatou hodinu zaplatíte 1 €.

Na kraji města se nachází dvě velká parkoviště:

- **Villa Borghese**, vjezd na Corso Italia nebo od Porta Pinciana; 1 hodina 1,30 €, celý den (24 hodin) 16 €

- **Parking Ludovisi**, vjezd na rohu Via Ludovisi a Via Crispi; 1 hodina 2 €, den (24 hodin) 18 €.

Pronájem auta

Společnosti zastoupené na letištích viz str. 171. Níže jsou uvedené adresy největších firem:

- **Avis:** Via Giovanni Giolitti 34; tel. 064 814 373
- **Europcar:** Via Fiume Giallio 96; tel. 800 014 410
- **Hertz:** Via Veneto 156; tel. 199 112 211
- **Maggiore:** Via Po 8; tel. 147 867 067

BEZBARIÉROVÁ DOVOLENÁ

Příjezd

Postiženým cestujícím může být na **letištích** přidělen asistent (pouze na přání), který jim pomůže s nástupem a výstupem, a bude jim k dispozici dokonce i během letu.

Letecká společnost ALITALIA má na letišti ve Fiumicinu takzvanou „Sala Amica“, prostory pro postižené nebo starší osoby a nezletilé bez doprovodu (do 12 let), v těchto místnostech mohou cestující v klidu počkat na svůj let a projít odbavením. Informace na tel. +390 622 22 nebo na internetu: www.alitalia.it/information/services/assistance/index.html.

Z letiště „Leonardo da Vinci“ ve Fiumicinu se na hlavní nádraží v Římě „Roma Termini“ dostanete přímým vlakem „Leonardo Express“. Na letištním nádraží funguje také kyvadlová doprava pro osoby na vozíku, k dispozici jsou i asistenti, kteří cestující zavedou až na nástupiště. Na hlavním nádraží „Termini“ je pak připravena služba, která pomůže při výstupu. Pokud máte o tuto nabídku zájem, obraťte se na pomocnou

službu pro postižené cestující (*accoglienza a persone disabili*) na nádraží ve Fiumicinu; tel. +390 647 305 300.

Římské **hlavní nádraží** nabízí asistenta, který cestujícímu na přání pomůže při odjezdu nebo příjezdu. O tuto službu můžete požádat na tel. +390 648 817 26; neslyšící mohou využít telefon pro neslyšící na čísle +390 647 306 245.

Vlastním autem

Tělesně postižený turista, který má speciální řidičský průkaz, může používat vozovku určenou pro veřejnou dopravu a taxíky nebo parkovat zdarma na placených parkovištích, na místech, která jsou označena modrými pruhy.

Pokud se řidiči chtějí dostat do pěších zón a nemají v Římě trvalý pobyt, měli by dopředu upozornit dopravní úřad STA na délku svého pobytu ve Věčném městě, nezapomeňte ani na poznávací značku a číslo licence.

- **STA**, tel. +390 657 118 333, bezplatné volání tel. 800 154 451 (dovoláte se pouze v Itálii); pondělí–pátek 9–17, v sobotu 14–18; www.sta.roma.it

Pronájem auta

Řím nabízí nejrůznější možnosti pronájmu speciálně vybaveného minibusu (i s řidičem) pro osoby na **vozíčku**. Nezapomeňte, prosím, že musíte vozidla rezervovat dostatečně dlouho dopředu.

- **Capodarco Coop. Soc. e Integrata**, tel. + 390 657 177 001, fax 065 742 387; www.capodarco.coop; capodarco@sociale.it
- **Targarent**, letiště Fiumicino; bezplatná linka: 199 856 856 (dovoláte se pouze v Itálii); targarent.reservation@targasys.com
- **Leurini SRL**, tel. +390 630 891 393, fax 063 089 1393; giulianoleurini@tiscalinet.it
- **Bus Travel Service**, tel. 062 440 8493; www.bustravelservice.com

- **So. Me. T Travel Gest SRL**, tel. +390 666 182 113; www.sometviaggi.com; **somet@sometviaggi.com**
- **Schiaffini Travel**, tel. +390 693 871 23, fax 069 336 1081; www.schiaffini.com; info@schiaffino.com

Veřejná doprava

Staré město spojují s okrajovými částmi Říma dvě linky **metra**. Trasa A vede z Anagnina do Battistini. Trasa B jezdí z nádraží Laurentina a končí na nádraží Rebibbia. Trasa A, která je starší, byla v posledních letech na nejdůležitějších úsecích vybavena výtahy tak, aby byly přístupné i pro vozíčkáře. Dodnes ale nejsou všechny stanice bezbariérové. Trasa B je kompletně vybavená až na tři stanice – Colosseo, Circo Massimo a Cavour.

Co se týče pohybu po římských ulicích – před nedávnem byly vybudovány bezbariérové vjezdy a sjezdy na chodníky a mnoho autobusů bylo vybaveno hydraulickou plošinou. Vozy ale mají často problém zastavit přesně u rampy, což vozíčkářům opět ztěžuje situaci.

Tramvaj číslo 8, která jede po trase Casaleto (okrajová část) – Torre Argentina (staré město), byla upravena i pro pasažéry na vozíčku.

Extra tip

U společnosti Sixt (www.sixt.de) si můžete online rezervovat Smarta už od 5 €, rezervace ale musí být provedena několik měsíců dopředu. Jízdu autem vám v centru města sice opravdu nedoporučujeme, ale se Smartem najdete místo na parkování mnohem rychleji. Kromě toho si můžete udělat i výlet k moři nebo po římském venkově.

- Kancelář společnosti Sixt se nachází na letišti Leonardo da Vinci naproti terminálu A.

- **Informace** o bezbariérové dopravě: tel. +39 06 46 959 259; pondělí–pátek 9–17, sobota 6.30–12.30

Adresy a kontakty

- **Sfogli Viaggi & Mondo Possibile**, Viale Londra 16, Roma 00142; tel. +39 06 50 421 34 a 504 2154; www.sfogliaviaggi.com. Nabídka pro osoby s tělesným postižením, program a speciální služby pro zrakově postižené, osoby s dialýzou a s dýchacími problémy.
- **Italia per Tutti** (Itálie pro všechny), tel. 065 717 7094; www.italiapertutti.it. Tato stránka nabízí informace o bezbariérovém ubytování a památkách po celé Itálii.

BEZPEČNOST

Ve statistikách římských kriminalistů se nejčastěji objevují **kapesní loupeže**. Zloději většinou číhají na turisty, proto nikdy nedávejte svou peněženku z ruky a noste ji vždy na straně vzdálenější od silnice, aby vám ji projíždějící zloděj na motorce nemohl vytrhnout z ruky. Větší sumu peněz ukládejte do vnitřní kapsy nebo do batohu.

Velmi „populární“ je i **vykrádání aut**, proto v autě nenechávejte předměty na viditelném místě. Vyplatí se nechat otevřenou přihrádku

u spolujezdce, na první pohled je tak patrné, že ve voze není nic cenného.

Nikdy se mi nestalo, že bych se v Římě cítil v ohrožení. Ulice jsou natolik **živým a veřejným prostorem**, že je přepadení takřka nemožné.

Samozřejmě, že to neplatí pro **okrajové části Říma**, takzvané *borgaty* a pro oblast kolem **hlavního nádraží**. Dávejte pozor i na malé děti, které zkouší své štěstí na přeplněných prostranstvích. I zde byste měli svou tašku či kabelku držet pevně v ruce, na straně dále od vozovky.

I když je naděje minimální, pokud jste něco ztratili, můžete se zkusit vydat do **ztrát a nálezu** (*Ufficio oggetti rivenuti*), Circonvallazione Ostiense 191; tel. 066 769 3214.

Kvůli teroristickým útokům podniklo Věčné město mnohá **bezpečnostní opatření**, která se v této podobě ještě nikdy neobjevila. Po Svatopetrském náměstí procházejí denně policisté se slídicími psy, do vstupních oblouků Kolosea byly zase zapuštěny mříže. Nová nařízení se dotkla i Andělského hradu: stala se z něj pevnost s detektory kovu, kterými musí projít každý návštěvník; po nich následuje ještě pečlivá kontrola tašek a batohů. Stejná bezpečnostní opatření jsou už

Carabinieri

delší dobu i u vstupu do Vatikánských a Kapitolských muzeí a baziliky sv. Petra.

Doposud reagovali návštěvníci s pochoopením. Všichni koneckonců vědí, že je Itálie jedním z nejbližších spojenců amerických vojsk v Iráku, a je proto vystavena **zvýšenému riziku teroristických útoků**.

CENY A NÁKLADY

Řím není příliš levné město. Ceny jsou vysoké zejména v místech, na kterých se zdržuje velké množství turistů. Pokud se ale budete držet určitých zásad, můžete si užít poměrně levný pobyt.

Drahé je samozřejmě **ubytování**. Pokoj pro dva stojí minimálně 80€, průměrná cena se pohybuje kolem 180€.

Levná je **veřejná doprava**. Za pouhé 1€ můžete projet celé město a přestupovat z tramvaje na metro či autobus.

Espresso by vás také nemělo přijít na víc než 0,80€. Před Pantheonem však za kávu zaplatíte klidně i 2,50€. Takovým místům se raději vyhněte a vydejte se raději do nejbližší boční uličky, kde si espresso opět vychutnáte za normální cenu.

Malé, levné trattorie v Římě pořád existují, najdete je v romantických uličkách starého města – některé z nich jsou popsány i v naší knize. Za jednoduché těstoviny zde zaplatíte zhruba 7€. Pizza Margherita stojí zhruba 6,50€, hlavní chod (secondo) je k máni za 10€. Půl litru domácího vína pak dostanete od 7€.

Boty italské výroby jsou všeobecně výhodnější a kvalitnější než ty u nás. Vyplatí se nakupovat i **oblečení**. Levné jsou především trhy pod širým nebem, na kterých se většinou nabízí i oblečení.

Ceny vstupného odpovídají důležitosti výstavy. Drahá jsou především Vatikánská muzea za 16€, platbě vstupného se ale můžete vyhnout: poslední neděli v měsíci je vstup zdarma. Vstupné na Palatin a do Kolosea, do obou nejvýznamnějších památek starověkého Říma, vyjde na 12€.

Na den byste měli počítat s náklady (včetně jízdného) zhruba kolem 100€.

DIPLOMATICKÉ ZASTOUPENÍ

- **Velvyslanectví České republiky v Římě (Ambasciata della Repubblica Ceca a Roma)**, Via dei Gracchi 322, Roma, 00192; tel. 0039/06/3609571-3, fax 0039/06/3244466, KO-36095740; www.mzv.cz/rome, úřední hodiny: pondělí–pátek, 7.45–16.15

DIVADLO

- **200** [F8] Teatro Argentina. Ve státním divadle se stálým obsazením se často hrají díla italských klasiků jako je např. Pirandello či Goldoni. Largo Argentina 56; tel. 066 880 4601
- **201** [J7] Teatro dell'Opera di Roma. Pokud máte rádi italskou operu, měli byste toto úctyhodné divadlo určitě vyhledat. Nabídka je pestrá, nejrůznější italské opery. Vstupné: 17–130€. Via Firenze 72; www.opera.roma.it
- **202** [E2] Teatro Politecnico. Současné avantgardní divadlo italských autorů. Via Tiepolo 13a; tel. 063 611 501
- **203** [G7] Teatro Quirino. Vystupují zde častěji slavní italscí herci, kteří tu hostují v převážně italských divadelních hrách. Via delle Vergini 7; tel. 066 794 585; www.teatroquirino.it

DOPRAVNÍ PROSTŘEDKY

Za autobusy, metro a tramvaj zodpovídá v Římě společnost **ATAC** (tel. 800 431 784; www.atac.roma.it). Na internetové stránce římských dopravních podniků si můžete naplánovat i celodenní trasy. Systém pracuje podobně jako náš www.idos.cz, pokud zadáte výchozí bod a cíl, zobrazí se vám, jakým metrem nebo autobusem byste měli jet.

Všechna spojení do okolí zajišťuje společnost **CO.TRA.L** (tel. 065 7031). Jízdenky seženete v barech, tabáčkách nebo na stáncích s novinami a samozřejmě i na jednotlivých

stanicích metra. Jízda načerno vás může stát 50€.

Prodávají se tyto druhy jízdenek (i v automatech):

- **BIT** (Biglietto Integrato a Tempo); 1 €. Platí 75 minut, ve všech autobusech, tramvajích a metrech.
- **BIG** (Biglietto Integrato Giornaliero); 4 €. Celodenní jízdenka, platí 24 hodin ve všech římských dopravních prostředcích.
- **CIS** (Carta Integrata Settimanale); 16 €. Platí sedm dní ve všech římských dopravních prostředcích.
- **Mensile**: Měsíční jízdenka platná ve všech římských dopravních prostředcích. Stojí 46 €.
- **BTI**: Biglietto Turistico Integrato. Za 11 € můžete používat všechny římské dopravní prostředky po celé 3 dny.

METRO

Římské metro má dvě linky. **Trasa A** spojuje Cinecittà na jihovýchodě Říma se severozápadem (Battistini) a vede přes Piazza di Spagna a Vatikánská muzea. **Trasa B** jede z předměstí EUR přes Koloseum a hlavní nádraží až na severovýchod (Rebibbia). Obě trasy se kříží na hlavním nádraží.

Metro jezdí v osmiminutových intervalech, od 5.30 do 23.30 (v sobotu 5.30– 0.30). S jízdenkou BIT můžete jezdit pouze v jednom směru.

Stanice metra poznáte podle piktogramů, na kterých je znázorněno bílé M na červeném pozadí. Automaty na jízdenky jsou i přímo na stanicích.

Pozor! Kouření je v metru přísně zakázáno!

- www.metroroma.it

Autobusy

Autobusy byly a jsou nejpoužívanějším římským dopravním prostředkem, a jsou proto i **neustále přeplněné**. Do autobusu se vstupuje zadními dveřmi (*salita*), opouští se předními (*uscita*). Jízdenku musíte označit přímo v autobuse.

Nejdůležitější trasy:

- 23: San Paolo – Ostiense – Piazza Risorgimento (Vatikánská muzea)
- 40: Termini – chrám sv. Petra
- 64: Termini – Piazza Venezia – Corso Vittorio Emanuele II – chrám sv. Petra
- 75: Termini – Forum Romanum – Koloseum
- 81: Koloseum – chrám sv. Petra

Elektrobusy

Budoucnost veřejné dopravy v centru Říma: malé autobusy na elektrický pohon, které jsou rychlé a neškodí životnímu prostředí. Autobusy nabízejí i okružní jízdu městem, která je ale, vzhledem k ceně normální jízdenky, dost drahá.

Spousta elektrobuseů disponuje automaty, ve kterých si můžete zakoupit jízdenku. Lístek na elektrobuse platí 75 minut a můžete, narozdíl od metra, střídát směr jízdy. V současné době jsou v provozu **tři linky**: č. 116 jezdí mezi Villa Borghese, Pantheonem a Gianicolem (autobus jezdí v desetiminutových intervalech od 8.00 do 20.00). Linka 117 jezdí mezi Lateránským palácem, Koloseem a Piazza del Popolo (i pěší zónou), autobus jezdí rovněž od 8.00 do 20.00, intervaly jsou osmiminutové.

Autobus č. 119 je **vyhlášenou turistickou linkou**. Okružní jízda zahrnuje Via del Corso, úzké uličky starého města, Piazza Rotonda, Piazza di Spagna a Piazza del Popolo (od 8.00 do 20.00, jezdí každých 20 minut).

- www.atac.roma.it

Tramvaj

Po vyloučení tramvaje (*tram*) z dopravního provozu italského hlavního města v 60. a 70. letech zbylo v metropoli jen několik, spíše **nostalgických** linek.

Jízdenka za 1 € platí i v tramvaji a seženete ji na obvyklých prodejních místech. Z tras, které zůstaly zachovány, je nejzajímavější **linka č. 3**, která vede od Circo Massimo přes Koloseum až do studentské čtvrti San Lorenzo a na římský ústřední hřbitov Campo Verano. Tramvaj je momentálně nahrazena autobusem, protože na úseku probíhají stavební úpravy (viz kapitolu „Od San Paolo po ústřední hřbitov“, str. 89).

Koňská spřežení

Na náměstí Sv. Petra, na Piazza di Spagna a u Kolosea si můžete od jara do podzimu (zhruba do 19.00) pronajmout kočár. Není to

ale vůbec levná zábava. Hodinová cesta od Kolosea stojí 50 € za osobu. Můžete však zkusit smlouvat (informace na tel. 067 934 9693).

Taxi

Ceny římských taxiků jsou vyšší než u nás. Mají také poměrně složitý **systém účtování**.

Pokud nastoupíte do jednoho z bílých nebo žlutých vozidel, musíte nejdříve zaplatit základní poplatek ve výši 2,70 €. Za každý ujetý kilometr pak přibude 0,52 €. Za průměrnou jízdu městem (od Palatinu k hlavnímu nádraží) byste měli počítat s 6–8 €. Od 22.00 do 7.00 si taxikáři účtují noční příplatek 2,60 €, o svátcích 1 €. Za zavazadlo zaplatíte ještě euro navíc. Pokud se budete chtít vydat za římský obchvat (*Raccordo Anulare*), budete muset taxikáři proplatit jeho zpáteční cestu k *Raccordo*.

Rozhodně nevyužívejte služeb **taxikářů bez licence**, kteří se v Římě objevují poměrně často.

Sehnat taxi po ránu je poměrně těžká práce. Tato informace je důležitá především pro ty, kteří se musí brzy ráno dostat na letiště, aby stihli svůj ranní let z *Ciampina* – nízkonákladové společnosti létají ve velmi brzkých hodinách.

Nezapomínejte, že řidiči taxiků nemusí ovládat angličtinu nebo jiný cizí jazyk kromě